

Draaiboek voor een ouderavond over pesten in het voortgezet onderwijs

Ouderavond over pesten in het voortgezet onderwijs

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	3
1.1.	Pesten in het voortgezet onderwijs.....	3
2.	Organisatie van de ouderavond	4
2.1.	Wat is een goed moment?	4
2.2.	Wie gaat de ouderavond presenteren?	4
2.3.	Ouders betrekken	4
2.4.	Benodigheden.....	5
3.	De ouderavond zelf.....	6
3.1.	Voorbeeldprogramma	6
3.2.	Uitwerking van het voorbeeldprogramma	6
	Introductie	6
	Informatie over pesten	7
	Stellingen (1).....	10
	Wat doen jongeren online?	11
	Tips voor ouders	13
	Tips voor ouders over in gesprek gaan met hun zoon/dochter	15
	Waarom vertellen jongeren vaak niet dat ze gepest worden?	15
	Stellingen (2)	17
	Anti-pestprotocol.....	18
	Wat doet de school al?	19
	Pestweb	20
	Vragen.....	20
	Afsluiting	21
	Bijlage: Evaluatieformulier	22

1. Inleiding

Voor je ligt een draaiboek voor een ouderavond over pesten in het voortgezet onderwijs. Dit draaiboek kunnen scholen in het voortgezet onderwijs gebruiken om een ouderavond te organiseren.

In het draaiboek beschrijven wij een ouderavond die gericht is op algemene belangrijke informatie voor ouders over pesten. Het is mogelijk om sheets in de PowerPointpresentatie toe te voegen of juist te schrappen als deze niet aansluiten op het onderwerp van de georganiseerde ouderavond.

In dit draaiboek, maar ook in de PowerPoint-presentatie gebruiken we bewust online pesten, cyberpesten en digitaal pesten door elkaar heen. Deze verschillende termen worden voor hetzelfde fenomeen gebruikt.

1.1. Pesten in het voortgezet onderwijs

Steeds meer scholen voor het voortgezet onderwijs in Nederland besteden aandacht aan pesten. Ook in de media is er de afgelopen jaren een toenemende aandacht voor het fenomeen pesten van kinderen/jongeren op scholen. Pesten is van alle tijden; het gebeurt nu op scholen tussen leerlingen en het gebeurde alle jaren hiervoor ook. Wat dat betreft is er niets nieuws onder de zon. De ongekende mogelijkheden van de sociale media vormen wél een ontwikkeling van de laatste jaren. Via de sociale media - waar kinderen al op de basisschool mee te maken krijgen (en ook graag mee te maken willen hebben) - hebben pesters allerlei nieuwe mogelijkheden om kinderen die ze niet zien zitten te treiteren en te pesten. Pesten gebeurt vaak buiten het zicht van ouders en van leraren. Dat geldt voor zowel offline als online pesten. Ouders weten dan ook vaak niet altijd direct wat er gaande is in het leven van hun zoon of dochter. Het is daarom belangrijk om ouders zoveel mogelijk handvatten te geven om hun kind hierbij te begeleiden en helpen.

Pesten is een groepsproces. Dit betekent dat niet alleen de pester en het slachtoffer erbij betrokken zijn, maar de hele klas. Iedereen in de klas kan invloed uitoefenen op het pesten. De onderwerpen die aan bod komen in deze ouderavond zijn daarom ook gericht op alle ouders, niet alleen op die van pesters of van slachtoffers.

2. Organisatie van de ouderavond

2.1. Wat is een goed moment?

Om een ouderavond over pesten goed te laten verlopen is naast de inhoud van het programma, ook de organisatie van belang. Hieronder staan enkele aandachtspunten met betrekking tot de organisatie:

- Wat een goed moment is voor een ouderavond, is afhankelijk van de behoefte van de school, de ouders en andere betrokkenen.
- Maak het idee bijvoorbeeld bespreekbaar in een vergadering of ouderbijeenkomst en inventariseer of er bij collega's en/of ouders behoefte is aan een ouderavond.
- Is er recentelijk een incident geweest met betrekking tot pesten? Dan kan dit een goed moment zijn om een ouderavond over pesten te houden.
- Het groepsproces in een klas kent verschillende fases. De keuze voor een goed moment kunt u hiervan af laten hangen. Zo starten deze fases grofweg elke keer opnieuw na een langere vakantie, zoals de zomervakantie en de kerstvakantie.

2.2. Wie gaat de ouderavond presenteren?

Deze ouderavond is speciaal opgezet zodat scholen zelf een ouderavond over pesten kunnen organiseren en geven. Wie dit precies doet, kun je binnen de school bespreken. Zo kan de organisatie bijvoorbeeld in handen liggen van:

- een docent
- een mentor
- een betrokken ouder
- iemand uit de MR
- iemand uit de ouderraad
- een intern begeleider
- de vertrouwenspersoon

2.3. Ouders betrekken

Een manier om ouders zoveel mogelijk te stimuleren de ouderavond te bezoeken, is door een aantal ouders te betrekken bij de organisatie van de avond.

De aankondiging van de ouderavond moet de nieuwsgierigheid wekken van alle ouders. In de aankondiging kun je benadrukken dat de school het aanpakken van pesten belangrijk vindt en daarom achter deze ouderavond staat.

Een enkele aankondiging is vaak snel vergeten. Probeer daarom op verschillende manieren de aandacht van ouders voor deze avond te trekken. De leerlingen kunnen bijvoorbeeld een persoonlijke uitnodiging meenemen naar huis. Ook kan de avond op verschillende plekken en tijden aangekondigd worden, bijvoorbeeld op de website van de school en door middel van posters. Het is vooral belangrijk dat de school het ver van tevoren al aankondigt.

Je kunt de leerlingen van de school ook betrekken bij de ouderavond. Als leerlingen een aandeel in de avond hebben, dan zijn ouders ook sneller geneigd te komen. Dat kan bijvoorbeeld met een filmpje gemaakt door leerlingen, leerlingenervaringen die verwerkt zijn in de PowerPoint door middel van citaten of leerlingen die op het podium iets vertellen.

2.4. Benodigheden

Voor een ouderavond zijn de volgende faciliteiten nodig:

- Een grote ruimte.
- De mogelijkheid om ouders in kleine groepjes te laten discussiëren.
- Mogelijkheden om koffie en thee te zetten en te drinken.
- Eventueel een microfoon.
- De mogelijkheid om een PowerPoint-presentatie te laten zien.
- Een boekentafel met folders ter inzage.

3. De ouderavond zelf

3.1. Voorbeeldprogramma

Deze ouderavond duurt ongeveer één uur en bestaat uit de volgende onderdelen:

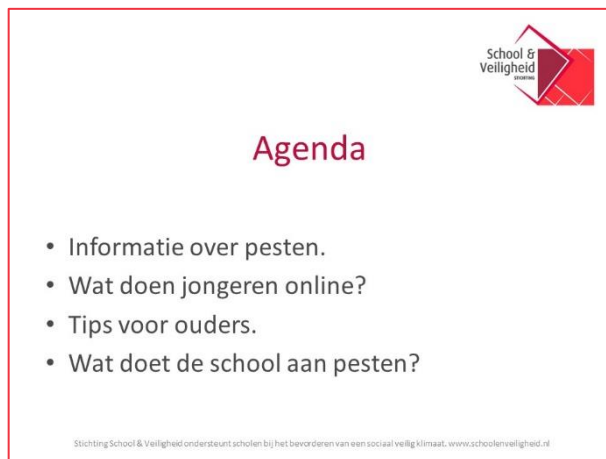
- Introductie
- Informatie over pesten
- Stellingen
- Wat doen jongeren online?
- Tips voor ouders
- Stellingen
- Anti-pestprotocol
- Wat doet de school al?
- Informatie over Pestweb
- Afsluiting

Bij de toelichting van de sheets uit de PowerPoint-presentatie is slechts op enkele plekken de tijdsduur aangegeven. De tijdsduur per sheet is afhankelijk van de toelichting. Houd rekening bij de voorbereiding met hoeveel tijd je besteedt aan het toelichten van een sheet.

3.2. Uitwerking van het voorbeeldprogramma

Introductie

- Gebruik onderstaande sheet
- Duur: ongeveer 5 minuten.

De ouderavond begint met het welkom heten van de aanwezige ouders. Je stelt jezelf voor en geeft een korte introductie over de invulling van de ouderavond (de aanleiding en het doel). Vervolgens kun je het programma van de avond kort toelichten:

- Wat komt aan bod tijdens de ouderavond (inhoud)?
- Hoe lang duurt de ouderavond?

Informatie over pesten

- Gebruik de volgende sheets:
  - Pesten
  - Redenen
  - Signalen
  - Gevolgen van pesten

Tijdens dit onderdeel krijgen de ouders algemene informatie over pesten. Bespreek de volgende belangrijke onderwerpen:

- Wat is het verschil tussen plagen en pesten?
- Waarom pesten jongeren of worden ze gepest?
- Welke signalen kunnen wijzen op pesten?
- Wat zijn de gevolgen van pesten?

Deze onderwerpen staan kort beschreven in de betreffende sheets. Hieronder treft u zowel de sheets aan uit de presentatie, en extra informatie over pesten die je kunt gebruiken in de toelichting aan de ouders.

Tip

Het kan zijn dat ouders met persoonlijke verhalen komen (over de situatie van hun kind). Wees duidelijk dat de ouderavond niet het moment is om hier verder op in te gaan. Het is een idee om de vertrouwenspersoon van school bij de ouderavond te vragen, zodat ouders met persoonlijke situaties na de ouderavond met de vertrouwenspersoon verder kunnen praten.

✓ Verschil tussen plagen en pesten

Pesten

- **Wat is pesten?**
Van pesten is er sprake als 'iemand herhaaldelijk en langdurig wordt blootgesteld aan negatieve handelingen door één of meer personen' (Dan Olweus). De negatieve handelingen zijn structureel tegen dezelfde persoon gericht en er is sprake van machtsongelijkheid. Pesten gebeurt vaak in een specifieke groepscontext (...) die zich kenmerkt door een onveilige en negatieve basissfeer in de groep (Mieke van Stigt).
- **Wat is het verschil tussen plagen en pesten?**

Pesten	Plagen
Opzettelijk, om iemand te kwetsen	Niet opzettelijk of kwetsend bedoeld
Talkens opnieuw tegen dezelfde persoon	Gebeurt af en toe en steeds bij iemand anders
Machtsongelijkheid	Kinderen ongeveer even sterk

Stichting School & Veiligheid ondersteunt scholen bij het bevorderen van een sociaal veilig klimaat. www.schoolveiligheid.nl

✓ Waarom pesten jongeren?

Redenen

Waarom pesten kinderen?

- Uit angst
- Omdat het 'stoer' is
- Erbij willen horen
- Problemen thuis
- ...

Waarom worden sommige kinderen gepest?
Drie factoren die van invloed kunnen zijn:

- 'Anders zijn'
- Minder weerbaar zijn
- Eerder gepest zijn

Stichting School & Veiligheid ondersteunt scholen bij het bevorderen van een sociaal veilig klimaat. www.schooleveiligheid.nl

Toelichting

Waarom jongeren pesten, is een vraag die lastig te beantwoorden is omdat het verschillende redenen kan hebben.

Soms pesten ze omdat ze willen opvallen in hun klas, om indirect te zeggen: "Zie je mij wel?"; dat is een vorm van aandacht zoeken op een negatieve manier. Dit zijn achterliggende processen die voor de meeste jongeren vaak ongemerkt verlopen. Pesten kan ook een uiting zijn van mentale of emotionele nood. Bijvoorbeeld omdat de pester zelf kwetsbaar is, maar dat zo erg vindt, dat het om die reden een ander (die in zijn of haar ogen kwetsbaar is) gaat pesten.

Voor jongeren is het lastig om hun gevoelens bloot te leggen die van invloed zijn op hun gedrag. Ze zijn zich vaak onvoldoende bewust waarom ze iets doen. Daar hebben ze opvoeders voor nodig: ouders, docenten.

Meer over de achtergronden van pesten onder jongeren tussen 10 tot 14 jaar:

http://www.aandachtvoorpesten.nl/informatie/dossier_pesten/waarom_kinderen_pesten.html)

✓ Signalen die kunnen wijzen op pesten

Signalen

- Vaak hoofdpijn of buikpijn.
- Angst om naar school te gaan.
- Schoolresultaten gaan achteruit.
- Afzonderen.
- Weinig tot geen vrienden.

Stichting School & Veiligheid ondersteunt scholen bij het bevorderen van een sociaal veilig klimaat. www.schooleveiligheid.nl

Toelichting

Pesten kan het leven van het slachtoffer helemaal overhoop gooien. Jongeren die gepest worden, schamen zich vaak en durven er niet goed met anderen over te praten. Zelfs niet met hun ouders. Soms is uit signalen op te maken dat er iets aan de hand is.

✓ Gevolgen van pesten

The infographic is titled "Gevolgen van pesten" and is from "School & Veiligheid". It lists the following consequences:

- Psychische gevolgen
- Sociale gevolgen
- Lichamelijke gevolgen

A red arrow points to the text: "voor zowel slachtoffer als pester".

Maar ook voor de rest van de klas:

- ongezellige sfeer/slechte sfeer
- er wordt niet goed meer mee gedaan in de les
- klasgenootjes voelen zich rot

Stichting School & Veiligheid ondersteunt scholen bij het bevorderen van een sociaal veilig klimaat. www.schooleveiligheid.nl

Toelichting

Pesten dat aanhoudt en niet stopt, heeft gevolgen. Het heeft op korte termijn gevolgen voor de jongere die slachtoffer is van pestgedrag dat lange tijd aanhoudt, voor de jongere die pest én voor de groep/klas waar pestsituaties spelen. Daarnaast kan langdurig pesten gevolgen hebben in het latere volwassen leven. Het is belangrijk om ouders hiervan bewust te maken. Hiermee creëer je draagvlak en betrokkenheid bij ouders om pestgedrag tussen leerlingen te voorkomen en op te lossen.

Achtergrondinformatie over de gevolgen van pesten voor de pester en de gepeste staat op de website van het NJi (dossier Pesten; gevolgen): <http://www.nji.nl/Pesten-Probleemschets-Gevolgen>

Gevolgen van pesten voor de rest van de klas

- Er is een ongezellige sfeer in de klas.
- Sommige leerlingen uit de klas doen niet meer goed mee omdat ze het niet leuk meer vinden in de klas.
- Klasgenoten voelen zich rot, omdat ze vinden dat ze iets tegen het pesten zouden moeten doen, maar durven dit niet omdat ze bang zijn zelf gepest te worden.

Tip

Het is belangrijk de mogelijke gevolgen van pesten voor het volwassen leven te belichten zonder het te zwaar te maken. Er zijn tenslotte ook veel volwassenen die gepest zijn als kind en die daardoor juist sterker uit de strijd zijn gekomen. Ouders moeten niet angstig uit de ouderavond komen.

Extra informatie

Hieronder staan mogelijke gevolgen van langdurig pesten gedurende de jeugd jaren voor het volwassen leven benoemd.

Psychische gevolgen in het volwassen leven kunnen zijn:

- Negatief zelfbeeld
- Weinig zelfvertrouwen

De gevoelens die daarbij horen zijn:

- Emotioneel
- Depressief
- Vermoeid

Sociale gevolgen in het volwassen leven kunnen zijn:

- Weinig vrienden vanwege moeite hebben met het aangaan van contacten. Dat komt door het opgelopen tekort aan sociale vaardigheden en de vaak blijvende angst om nieuwe contacten aan te gaan.
- Moeite met het vinden van opleiding en/of werk. Juist in een nieuwe groep mensen bang zijn. Bang om te falen, bang om opnieuw het slachtoffer te worden. Het omgaan met feedback kan moeilijk zijn.

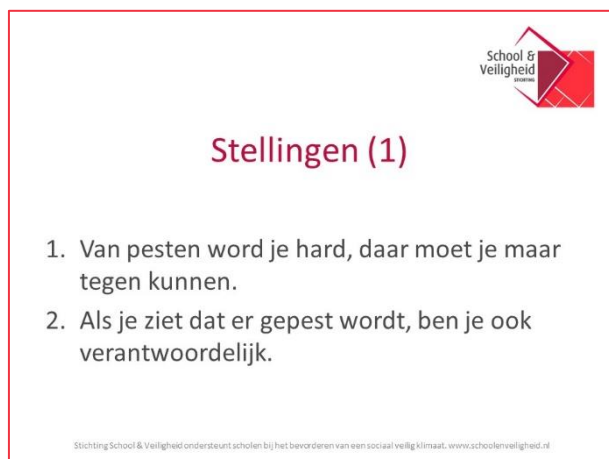
Lichamelijke gevolgen kunnen zijn:

- Diverse fysieke klachten.
- Slechte lichaamshouding; je loopt en beweegt zoals je van binnen voelt.
- Slecht voor jezelf zorgen omdat je jezelf niets waard vindt.

(Bronnen: <http://www.nji.nl/Pesten-Probleemschets-Gevolgen> en http://www.aandachtvoorpesten.nl/informatie/de_gevolgen_van_pesten/index.html)

Stellingen (1)

- Gebruik onderstaande sheet

The image shows a screenshot of a PowerPoint slide. In the top right corner, there is a logo for 'School & Veiligheid' with a red and white geometric design. The main title of the slide is 'Stellingen (1)'. Below the title, there are two numbered statements: '1. Van pesten word je hard, daar moet je maar tegen kunnen.' and '2. Als je ziet dat er gepest wordt, ben je ook verantwoordelijk.' At the bottom of the slide, there is a small line of text: 'Stichting School & Veiligheid ondersteunt scholen bij het bevorderen van een sociaal veilig klimaat. www.schoolveiligheid.nl'

Toelichting

Leg de twee stellingen uit de PowerPoint-presentatie voor aan de ouders, geef ze even de tijd om na te denken en bespreek het plenair. Laat de ouders hun mening geven, er is geen goed of fout antwoord. Probeer beide kanten van de stelling bespreekbaar te maken.

Toelichting op de stellingen

Stelling 1: Van pesten word je hard, daar moet je maar tegen kunnen!

- De meeste ouders zullen het hier niet mee eens zijn! Probeer als gespreksleider ook een andere kant te belichten: Zitten er ook positieve kanten aan gepest worden?

Worden jongeren die gepest zijn er juist wel sterker door? Jongeren die zich staande weten te houden in pestsituaties en daarin de juiste steun krijgen van ouders en andere opvoeders, komen wellicht sterker uit de strijd?

Stelling 2: Als je ziet dat er gepest wordt, ben je ook verantwoordelijk!

→ Pesten is een groepsproces. Iedereen die bij de groep hoort heeft er mee te maken en speelt een rol en kan invloed uitoefenen op wat er gebeurt. De groep buiten de pester en de gepeste bestaat uit een meerderheid en heeft een grote macht. Deze groep staat uiteindelijk toe dat de pester, de pester kan zijn.

Wat doen jongeren online?

- Gebruik onderstaande sheet

Toelichting

Veel jongeren maken tegenwoordig gebruik van internet, het is een belangrijk onderdeel van hun leven. Het internet en de sociale media zijn een wezenlijk onderdeel van hun leven en zijn niet meer weg te denken. Het internet heeft heel veel positieve kanten.

Wat doen jongeren zoal online?

In dit onderdeel bespreekt u een aantal online bezigheden. In deze sheet verschijnt een aantal icoontjes. Vraag de ouders of zij deze icoontjes kennen, of hun zoon of dochter hier ook gebruik van maken en wat zij daar eigenlijk van vinden.

Tip

Belicht ook de positieve kanten van internet, anders bevestig je ouders in hun eventuele angst.

Verschillende sociale media en de bijbehorende icoontjes:

YouTube: dit is een site waar iedereen filmpjes kan uploaden en bekijken.

TikTok: is een sociale media-app waarmee korte muziekvideo's gemaakt en gedeeld kunnen worden. De filmpjes kunnen een lengte hebben van 3 tot 15 maximaal seconden.

Facebook: dit is een sociale netwerk site, waar gebruikers hun persoonlijke interesses delen met anderen.

Instagram: dit is een applicatie die je op je smartphone of tablet kunt zetten. Je kunt er foto's mee bewerken en online zetten in een tijdlijn.

Google: dit is een zoekmachine.

Snapchat : dit is een applicatie waarmee je foto's en video's naar je vrienden kunt sturen. Deze foto's en video's kunnen zij maar één keer bekijken.

Whatsapp: dit is een gratis berichtenservice waarmee je vrienden een tekstbericht stuurt.

Filmpje online pesten

- Gebruik onderstaande sheet
- Het filmpje via, <https://youtu.be/2RN8kYoM1GY>, duurt 3 minuten en 45 seconden

Toelichting

Deze sheet bevat een link naar portretten van vijf jongeren die te maken hebben gehad met online pesten. Het filmpje laat zien hoe kwetsbaar jongeren zich voelen als er nare (bewerkte) foto's op de sociale media de ronde doen en hoe makkelijk foto's zich onder jongeren verspreiden via smartphones en op de sociale media. Het filmpje staat hier: [Jongeren vertellen hun ervaringen met cyberpesten](https://youtu.be/2RN8kYoM1GY)

Je kunt in de toelichting benadrukken dat het belangrijk is dat ouders met hun zoon of dochter praten over hoe zij zich online gedragen. Wat doe je wel en wat doe je niet? Een kind heeft duidelijke regels nodig.

Tips voor ouders

- Gebruik de volgende sheets:
  - Tips voor jongeren om online pesten te voorkomen
  - Tips voor jongeren om online pesten aan te pakken

Op de eerste sheet staan tips voor ouders over wat kinderen kunnen doen om online pesten te voorkomen. Op de tweede sheet staat wat ouders kunnen doen als hun zoon/dochter slachtoffer is (geworden) van online pesten. Deze tips kunnen de ouders gebruiken en delen met hun zoon of dochter.

✓ Hoe kunnen jongeren online pesten voorkomen?

Tips voor jongeren om online pesten te voorkomen

- Deel nooit privégegevens.
- Scherm je profiel af.
- Plaats alleen neutrale foto's.
- Accepteer geen vriendschapsverzoeken van onbekenden.
- Houd inloggegevens altijd geheim.
- Scheld niet online en kwets anderen niet online.

Tip: Vraag uw zoon/dochter het te vertellen als hij/zij iets vervelends heeft gezien of meegemaakt.

Stichting School & Veiligheid ondersteunt scholen bij het bevorderen van een sociaal veilig klimaat. www.schoolveiligheid.nl

✓ Hoe pak je online pesten aan?

Tips voor jongeren om online pesten aan te pakken

- Bewaar alle mails, berichtjes of filmpjes.
- Blokkeer de pester(s).
- Staan er filmpjes of berichten op een website, benader dan de eigenaar.
- Eventueel aangifte doen via www.vraaghetdepolitie.nl.

Stichting School & Veiligheid ondersteunt scholen bij het bevorderen van een sociaal veilig klimaat. www.schoolveiligheid.nl

Extra informatie bij sheet 'Tips voor jongeren om online pesten aan te pakken'

Wat kun je bij online pesten het best doen, en wat juist niet?

- Complimenteer uw zoon/dochter omdat hij/zij naar je toe is gekomen.
- Als uw zoon/dochter slachtoffer is van online pesten, heeft hij/zij in eerste instantie behoefte aan steun; aan iemand die naar hem/haar luistert en het verhaal serieus neemt.
- Onderneem niet meteen actie; kijk met uw zoon/dochter wat jullie er samen aan zouden kunnen doen.
- Pak de telefoon, computer of tablet niet af. Het lijkt misschien een oplossing, maar het is oneerlijk om zo'n zware straf te geven terwijl hij/zij eigenlijk slachtoffer is.
- Vertel uw zoon/dochter niet te reageren op de mails, berichtjes of filmpjes. Maar bewaar ze wel. Sla ze op of maak er screenshots/foto's van. Het kan dienen als bewijsmateriaal.
  - NB: In het geval van sexting gelden andere 'spelregels'. Uw kind moet het wel op de telefoon bewaren, maar volwassenen moeten voorkomen dat ze dit (foto)materiaal ontvangen, omdat ze anders zelf strafbaar kunnen zijn voor het bezit van pornografisch materiaal. Laat de leerling / uw kind het dus niet naar u doorsturen. Meer informatie kunt u vinden op <https://www.schoolveiligheid.nl/po-vo/kennisbank/sexting> en/of <https://www.schoolveiligheid.nl/veelgestelde-vragen/er-rouleert-naaktfoto-op-school-welke-acties-moeten-we-nemen>.
- Laat uw zoon/dochter degene die hem/haar lastig valt blokkeren.
- Staan de filmpjes of berichten op een website? Benader de eigenaar en vraag om het materiaal te laten verwijderen (maak eerst foto's als bewijsmateriaal).

Wilt u aangifte doen? Kijk dan op www.vraaghetdepolitie.nl

Filmpje anti-pesting

- Gebruik onderstaande sheet
- Het filmpje via YouTube duurt 2 minuten en 24 seconden

Toelichting

In deze sheet staat een link naar een filmpje over online pesten, inclusief tips:

https://www.youtube.com/watch?v=OBgKipG1nZM&list=FL3J1ieoERWIG1ZoqK2p_Cbg.

Tips voor ouders over in gesprek gaan met hun zoon/dochter

- Gebruik onderstaande sheet.

Bij deze sheet ga je in op hoe ouders met hun zoon/dochter over pesten in gesprek (kunnen) gaan.

Suggestie

Maak hier een interactiemoment van met de ouders. Vraag bijvoorbeeld, **vóór** je de tips op deze sheet van de PowerPoint-presentatie laat zien, eerst aan de ouders hoe zij het zelf zouden aanpakken.

Extra informatie met betrekking tot de sheet 'In gesprek met uw zoon / dochter

Hoe voorkom je gezichtsverlies?

Probeer uw zoon/dochter niet te veroordelen. Maar help uw zoon/dochter het probleem op te lossen op zijn eigen manier. Daarmee zet je u uw zoon/dochter in zijn/haar kracht.

Waarom vertellen jongeren vaak niet dat ze gepest worden?

- Gebruik onderstaande sheet

Waarom jongeren niet vertellen over online pesten

- Uit schaamte.
- Door schuldgevoel.
- Vanwege angst.
- Bang dat ze 'van internet af' moeten.
- Bang dat ouders direct actie ondernemen.

Stichting School & Veiligheid ondersteunt scholen bij het bevorderen van een sociaal veilig klimaat. www.schoolenveiligheid.nl

Toelichting

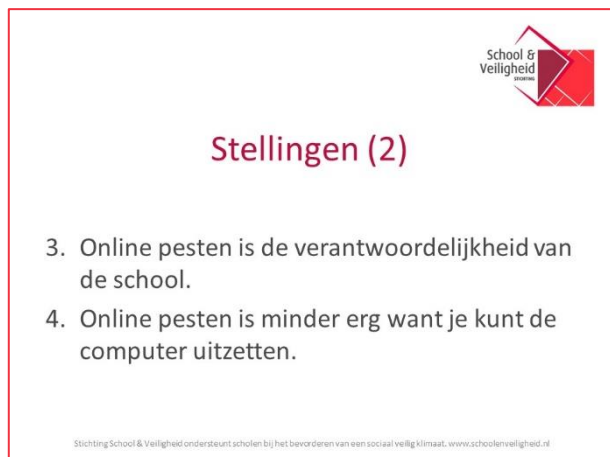
Thuis zou de plek moeten zijn waar jongeren hun verhaal kwijt kunnen. Waarom zijn er dan toch nog veel jongeren die het thuis niet (durven te) vertellen?

Jongeren die gepest worden praten daar vaak niet over met hun ouders of pas in een heel laat stadium. Zij schamen zich en vinden het moeilijk om erover te praten. Ze zijn bang dat hun ouders hen niet geloven of ze hebben een schuldgevoel: ze denken dat ze stom zijn en dat het hun eigen schuld is dat ze gepest worden. Vertellen voelt dan als klikken. Daarmee doen ze voor hun gevoel weer iets wat afgekeurd wordt en wat kan leiden tot nog meer pesten. Schaamte omdat ze niet voor zichzelf op kunnen komen, speelt ook vaak een grote rol. Bovendien denken ouders niet zo snel hieraan: kinderen willen hun ouders niet ongerust maken. Ze willen dat ze juist trots op hen zijn.

Stellingen (2)

- Gebruik onderstaande sheet

School & Veiligheid

Stellingen (2)

3. Online pesten is de verantwoordelijkheid van de school.
4. Online pesten is minder erg want je kunt de computer uitzetten.

Sichting School & Veiligheid ondersteunt scholen bij het bevorderen van een sociaal veilig klimaat. www.schoolveiligheid.nl

Leg opnieuw twee stellingen voor en laat de ouders hierop reageren. Belicht ook hier weer beide kanten van de stellingen.

Stelling 3: Online pesten is de verantwoordelijkheid van de school

→ Zijn de ouders verantwoordelijk?

Online pesten gebeurt vaak thuis achter de computer, onder het toezicht van ouders. Toch hebben ouders het vaak niet door als hun zoon/dochter anderen online pest. De meeste ouders hebben onvoldoende zicht op wat hun zoon/dochter doet op het internet. Het hoort bij de verantwoordelijkheid van ouders om het internetgedrag van hun zoon of dochter in de gaten te houden.

→ Zijn het de scholen die verantwoordelijk zijn?

Online pesten gebeurt tijdens schooltijd, maar ook vaak buiten schooltijd. Zijn scholen verantwoordelijk voor het gedrag van leerlingen buiten de muren van de school? Scholen moeten zich hiervoor verantwoordelijk voelen, omdat wat zich buiten schooltijd en online afspeelt, de volgende dag voelbaar is in de klas. Om die reden kan je als school de ogen niet sluiten voor wat er buiten de schoolmuren gebeurt.

Stelling 4: Online pesten is minder erg want je kan de computer uitzetten

→ Waarom zijn de gevolgen van online pesten vaak erger dan bij normaal pesten?

De gevolgen van online pesten zijn vaak erger dan bij gewoon pesten, omdat de pesters anoniem kunnen pesten. Daardoor durven ze ook meer en zijn de bedreigingen en pesterijen vaak erger. Ook houden de pesterijen vaak langer aan, doordat ouders en leerkrachten het internetgedrag van leerlingen onvoldoende in de gaten houden. Bovendien kun je alle gegevens die eenmaal op het internet staan vaak niet weghalen en blijft het (be)staan. Daardoor kunnen de gevolgen langer doorwerken. Gewoon pesten, oftewel offline pesten, stopt bij de voordeur. Online pesten gaat voor jongeren door, ook als ze thuis zijn. Thuis is niet langer de veilige haven.

(Bron: <http://digitaalpesten.wikispaces.com/gevolgen>)

Anti-pestprotocol

- Gebruik onderstaande sheet

The image shows a red-bordered sheet titled 'Anti-pestprotocol' from 'School & Veiligheid'. It contains three bullet points: 'Wat is een anti-pestprotocol?', 'Waaruit bestaat zo'n anti-pestprotocol?', and 'Waarom is het belangrijk?'. At the bottom, it states: 'Stichting School & Veiligheid ondersteunt scholen bij het bevorderen van een sociaal veilig klimaat. www.schooleveiligheid.nl'.

In deze sheet behandel je het anti-pestprotocol. Ouders zijn vaak onvoldoende op de hoogte van het anti-pestprotocol (of het beleid van de school op pesten). Besteed hier dus voldoende aandacht aan. Wat is de visie van school omtrent pesten? Hoe zorgt de school ervoor dat een leerling zich veilig voelt op school? Het is voor ouders belangrijk om te weten wat de school doet bij pestgevallen, maar ook wat de school doet om pesten te voorkomen.

Toelichting

Wat is een anti-pestprotocol?

Een handelingsplan voor de school.

Waaruit bestaat zo'n anti-pestprotocol?

- Standpunt van de school bij pesten
- Uitgangspunten
- Preventie
- Omgangsregels
- Contactpersonen en instanties

Waarom is het belangrijk?

Het biedt handreikingen om een beleid te ontwikkelen dat pesten effectief aanpakt. Het zorgt ervoor dat alle betrokkenen weten wat er moet gebeuren als er sprake is van pesten.

Suggestie

Zorg dat er een aantal kopieën aanwezig zijn van het anti-pestprotocol van uw school. Zo kunnen ouders deze aan het eind van de ouderavond even inzien.

Wat doet de school al?

- Gebruik de volgende sheet
  - Rol van de school
  -
- Duur: 15 minuten

Deze sheets zijn voor eigen invulling.

Rol van de school

Met de Wet Veiligheid op school heeft het bevoegd gezag van de school de plicht gekregen om zorg te dragen voor de veiligheid op school.

Bij wie kunt u als ouder terecht als uw zoon/dochter te maken heeft met pesten?

- Bij de mentor
- Aanspreekpunt pesten

Stichting School & Veiligheid ondersteunt scholen bij het bevorderen van een sociaal veilig klimaat. www.schoolveiligheid.nl

Op de sheet 'Rol van de school' moet komen te staan wie het aanspreekpunt pesten is voor ouders en leerlingen. Vanuit Stichting School & Veiligheid hebben we deze sheet ingevuld omdat het op de meeste scholen zo werkt. Maar dat kan ook anders geregeld zijn op uw school. Pas deze informatie dan aan.

Wat doet de school al?

- *Door de school zelf in te vullen...*

Stichting School & Veiligheid ondersteunt scholen bij het bevorderen van een sociaal veilig klimaat. www.schoolveiligheid.nl

Bij de sheet 19 'Wat doet de school al?', kun je informatie kwijt over:

- ✓ wat de school al aan pesten doet;
- ✓ wat de school doet om pesten te voorkomen;
- ✓ wat de school doet als er een peestsituatie speelt;
- ✓ waar leerlingen en ouders terecht kunnen als ze te maken krijgen met pesten;
- ✓ ...
- ✓ ...

Wet Veiligheid op school

Scholen in het primair, voortgezet en speciaal onderwijs zijn verplicht zorg te dragen voor een veilige school. Sinds augustus 2015 is de Wet Veiligheid op school van kracht die tot doel heeft pesten aan te pakken en de veiligheid voor leerlingen op school te vergroten.

Met de Wet Veiligheid op school heeft het bevoegd gezag van de school de plicht gekregen om zorg te dragen voor de veiligheid op school.

De wet schrijft voor dat het bevoegd gezag in ieder geval:

- een sociaal veiligheidsbeleid moet uitvoeren;
- twee taken binnen het onderwijsteam moet beleggen: (1) Er moet een aanspreekpunt zijn waar leerlingen en ouders pesten kunnen melden. (2) Ook moet iemand het pestbeleid op school coördineren. Dit kan dezelfde persoon zijn, maar dat hoeft niet;
- de beleving van veiligheid en het welzijn van hun leerlingen moet volgen (zie ook de brochure [Zorgplicht sociale veiligheid leerlingen op school](#) van het ministerie van OCW). De bedoeling hiervan is dat er altijd een actueel en representatief beeld is van de situatie op school.

Suggestie

Zorg dat de aanspreekpunten ook aanwezig zijn bij de ouderavond, en laat hen zichzelf voorstellen. Je kunt ook eventueel aan het eind van de avond tijd vrij maken voor ouders die graag met een vertrouwenspersoon willen praten.

Pestweb

- Gebruik onderstaande sheet

www.pestweb.nl'. At the bottom, there is a small line of text: 'Stichting School & Veiligheid ondersteunt scholen bij het bevorderen van een sociaal veilig klimaat. www.schoolveiligheid.nl'." data-bbox="151 460 603 705"/>

School & Veiligheid

Pestweb

Voor wie is Pestweb?

- Voor leerlingen in het basis- en voortgezet onderwijs

Wat doet Pestweb?

- Informatie over pesten
- Ga naar: www.pestweb.nl

Stichting School & Veiligheid ondersteunt scholen bij het bevorderen van een sociaal veilig klimaat. www.schoolveiligheid.nl

De een-na-laatste sheet biedt informatie over Pestweb. Voor wie is Pestweb bedoeld, wat doet Pestweb en hoe kunnen kinderen Pestweb bereiken?

Vragen

- Gebruik onderstaande sheet
- Duur: ± 5 a 10 minuten

Toelichting

Geef ouders nog de mogelijkheid om vragen te stellen naar aanleiding van de ouderavond.

Afsluiting

Als de ouders verder geen vragen meer hebben, kun je de avond afsluiten. Bedank iedereen voor zijn/haar aanwezigheid. Je kunt kort terugblikken op het verloop en de inhoud van de avond. Ook kun je informatie en folders uitdelen of een stapeltje neerleggen op de boekentafel.

Informatiefolders over pesten en Pestweb, kun je gratis opvragen via onze website:

<https://www.pestweb.nl/bestelpagina/>.

Suggestie

Eventueel kun je de ouders vragen het evaluatieformulier in te vullen die je kunt vinden in de bijlage hierachter. Verwerk de evaluatieformulieren vlak na de ouderavond. De uitkomsten van de evaluatie kun je gebruiken om de informatie over pesten richting ouders aan te scherpen. Breng ouders op de hoogte over de uitkomsten van evaluatie.

Bijlage: Evaluatieformulier

- Wat vond u van deze ouderavond? Geef een rapportcijfer (1-10).

.....

- Heeft u iets gemist tijdens deze ouderavond? Zo ja: wat dan?

.....

.....

.....

.....

- Aan welk onderdeel van de ouderavond heeft u het meest gehad?

.....

.....

.....

.....

- Was de gegeven informatie duidelijk?

.....

.....

.....

.....